

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v lednu 2013 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v lednu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 970 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 498 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 271 podniků obchodu a 649 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v lednu hodnocení současné celkové **ekonomické situace** meziměsíčně zvýšilo. 23,9 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 70,4 % jako uspokojivou a 5,7 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 70,8 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 6,5 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku, opravy a instalace strojů a zařízení a zpracování dřeva kromě nábytku. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů se 22,7 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové i zahraniční poptávky** se nezměnilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 80 % tržeb, respondenti se 3,4 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 16,6 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 77,3 % tržeb, jako nízká u respondentů s 18,9 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 3,8 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 78,9 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 17,8 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 3,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 77,1 % tržeb, u 19,1 % za nízkou a u 3,8 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 10 % tržeb, poklesla u 17,3 % podniků a u podniků se 72,7 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 7,3 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 19,6 % a neměnnost podniků se 73,1 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů mírně zvýšily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 83,2 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 12,7 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 4,1 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 91,5 % tržeb za normální v sezóně.

Své **výrobní kapacity** využívali respondenti v průměru na 80,8 %. Podniky, jejichž tržby představují 30,2 % za celý soubor, využívaly své výrobní kapacity na 91 - 100 %, v rozsahu 81 - 90 % využívaly své výrobní kapacity podniky s 28,1 % tržeb. Využití výrobních kapacit ve zpracovatelském průmyslu se v lednu snížilo a dosáhlo 80,4 %. Hlavní **bariérou růstu produkce** je opět nedostatečná poptávka, uvádí ji přes polovinu respondentů.

Konkurenční pozice na domácím trhu se u podniků s 89,5 % tržeb nezměnila, zlepšila se u podniků s 8,3 % tržeb a zhoršila se u 2,2 % podniků. U podniků, které vyvážejí do zahraničí, se u respondentů s 5,7 % tržeb zlepšila konkurenční pozice **na trzích Evropské unie**, pozice **na trzích v ostatních zemích** se zlepšila u respondentů s 5,1 % tržeb. Jako nezměněnou hodnotilo svoji pozici na trzích Evropské unie 93,1 % respondentů a v ostatních zemích respondenti s 94 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se snížila, pro příštích **šest měsíců** jsou mírně vyšší než v prosinci. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky se 7,9 % a zhoršení respondenti se 10,7 % tržeb, beze změny s 81,4 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepšila u 8,5 % respondentů, u 11,1 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 80,4 % tržeb.

Pro příštích **šest měsíců** respondenti s 14,1 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 10,9 % a respondenti představující 75 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 73 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 15,6 tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 11,4 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 68,1 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 13,2 % a se snížením respondenti s 18,7 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 13,8 % tržeb, snížení očekává 20,2 % respondentů a neměnnost 66 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 11 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 73,2 % za celý soubor a snížení exportu očekává 15,8 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 12,6 % tržeb, pokles respondenti se 18 % tržeb a respondenti se 69,4 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 7 % ke změnám nedojde u 80,2 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 12,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 8 % respondentů zvýšení dovozu, 14,6 % snížení a 77,4 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 76,4 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 22,2% a nedostatečné u podniků s 1,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 73,2 % tržeb, více než dostatečné u 25,2 % a nedostatečné u 1,6 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa **výrobní činnosti** a také tempa **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 11 % tržeb, se snížením počítá 21 % respondentů a respondenti se 68 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 11,4 % tržeb, neměnný vývoj 69,3 % respondentů a pokles výroby 19,3 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 21,4 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 72,9 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 5,7 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 11,5 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 12,7 % tržeb a s neměnností u 75,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 11,2 % tržeb, snížit u 12,9 % tržeb a 75,9 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,9 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 10,5 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 90,4 % počtu respondentů, u 3,6 % se zlepší a u 6 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 47 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 8,9 % a snížení 14,7 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,4 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačných znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově oproti minulému měsíci i mezitím mírně snížilo.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se v lednu hodnocení současné **ekonomické situace** meziměsíčně téměř nezměnilo. Hodnocení celkové poptávky se oproti prosinci nezměnilo také. V lednu hodnotilo 28,3 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 51,1 % jako uspokojivou a 20,6 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 6,9 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 41,1 % respondentů a u ostatních (s 52 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 34,1 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 65,6 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 5,6 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se oproti prosinci téměř nezměnila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 63,9 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 5 % stavebních prací a zhoršení s 31,1 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 10,2 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 22,2 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 67,6 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírný pokles tempa **stavební činnosti** a neměnnost **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 2,4 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 54,3 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 43,3 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 58,7 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 1,8 % respondentů a snížení 39,5 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 66,6 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 46,4 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 1,7 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,5 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 31,7 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 53,1 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,5 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 3,9 % své produkce, neměnnost u 82,6 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 13,5 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 28,7 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 17,9 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 50,1 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 7,9 % a snížení 11,9 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 30,1 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově v lednu nezměnilo, a je vyšší než v lednu 2012.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** oproti prosinci nezměnilo. Jako dobrou hodnotilo v lednu **ekonomickou situaci** svého podniku 25,6 % respondentů, 63,5 % jako odpovídající sezóně a 10,9 % jako špatnou. Zásoby se mírně snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 94,1 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 4,7 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 9,4 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy s 77,6 % tržeb a s 13 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 66,2 % respondentů, 14,9 % očekává růst a 18,9 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 71,5 % tržeb, 7,4 % předpokládá pokles a 21,1 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se snížila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 25,6 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 54 % žádné změny nepředpokládají a 20,4 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) meziměsíčně kleslo a v meziročním srovnání je stejné.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v lednu hodnocení současné **ekonomické situace** oproti prosinci téměř nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 54,3 % respondentů jako dobrou, 41,2 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 4,5 % jako špatnou.

Hodnocení lednové **poptávky** se snížilo, ale její očekávání pro příští tři měsíce se zvýšilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 19,3 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 68,5 % respondentů a 12,2 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 86,7 % respondentů, růst cen 6 % respondentů a 7,3 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 25,8 % respondentů, neměnnost 57,6 % a růst počtu zaměstnanců 16,6 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro příští **tři měsíce** se nezměnila, **pro příštích šest měsíců** se snížila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se meziměsíčně i meziročně mírně zvýšilo.